

המשפט האחרון בא ללמדני שאיני צריך לעכב את סקירת מסתו והערכתה עד הכרעתה בשאלת-העל: גישת מי אל ההיסטוריוגרפיה הולמת יותר – של קויפמן או של קולינגוד. היתה זו אמנם עצה מעשית, אבל לא היה בה כדי לשכך את ספקותי.

בפברואר 1963 הודעתי לקויפמן על כוונת שיקאנו להוציא הדפסה חדשה של התרגום של לקראתה הכנתי רשימת תיקונים, ושאלתי אם יש ברצוני למסור כיוצא בהם. גם סיפרתי לו על הגלים שהיכה התרגום האנגלי החדש של התורה בהוצאת ה-Jewish Publication Society of America. בתשובתו מ-27.2.63 נשמעת מצוקת גוף ונפש עקב מחלתו. בכל זאת הוא שומר מגע עם עניינים ואישים, ולא נפגע חוש ההומור. הריני מביא את המכתב במלואו. הוא האחרון בסדרה, ומגלם יפה את התכונות האנושיות שהוראתי לדעתן במשך שלוש-עשרה שנות הכרות באמצעות מכתבים:

ירושלים, 6 באדר, תשכ"ג
משה ירידי היקר,

תודה על מכתבך. הידיעה על הדפסה חדשה של הספר האנגלי היא באמת בשורה טובה, את התיקונים, שאתה מציע, שלח למי"ל. אני לא יכולתי לרשום כלום בשל המחלות, שפגעו בי. וגם עכשיו אין אני מסוגל לעיין בעניינים עיני היטב, ועל זה אני מצטער מאד. אבל מובטחני בך, שתיקוניך יהיו טובים ומשובחים.

בזמן האחרון החלמתי במקצת. אבל נשארה עומדת בעינה עייפות של הראש, ועייפות זו אינה נותנת לי לעבוד. רופא העיניים סבור, שהעייפות באה מן העיניים. הוא נתן לי משקפיים חדשים. נראה מה שיהיה. בינתיים סמכוני בגללות, ריפדוני בוויטמינים. כמעט שנהסתי לוויטמין.

פרופ' גינזברג שלח לי סופס של התורה בתרגום האנגלי החדש. נעים לקרוא פרק מן המקרא באנגלית מודרנית יפה. לא יכולתי עדיין לקרוא הרבה, אבל מה שקראתי הטאני:

ביקורת תהיה, בייחוד באנגלית. לידם, אין אנגלית יפה מן האנגלית של חרנום ג'מס. אבל לביקורת אפשר היה לצפות. גם ביקורת הארוקים שלנו אינה מפתיעת. אני שמח, שאזה מלא מרץ ועובד. לא ברור לי מה מטריד אותך בעניין ספר דברים. האם קראת את מאמרו של אלט על ספר דברים (Kleine Schriften חלק ב') ואת ביקורתו עליו (בספר ביום)?

מצבי הכלכלי הוטב בינתיים. דביר הפסיק את התשלומים בסוף שנת המס הקודמת, מפני שנשארת חייב לתם 200 ל"א. אחר כך הוברר, שמנהל דביר ומוסד ביאליק לא ידעו שהפסיקו. אח"כ הם החליטו להוציא מהדורה חדשה של ספרי, אבל לא טרחו להודיע לי על כך. ועוד ועוד.

ראיתי את פרופ' סימון. הוא סיפר לי משהו מחכמות יואל ורפי.

בברכה לבית לך ולכל בני ביתך
י' קויפמן

מכתבי אליו לרגל ראש השנה תשכ"ד כבר לא זכה לתשובה.

אירועים שהיו

י' בחשון תשנ"א (25.10.90)

הרצאה לזכרו של פרופ' רב סדן ז"ל.

פרופ' יהודה פרידלנדר הרצה על

הרקע ההגותי וההיסטורי לספרות העברית

במזרח-אירופה במאה התשע-עשרה

י"ז בחשון תשנ"א (5.11.90)

פרופ' יצחק פרנס הרצה על המוח הפלסטי

במסגרת סדרת הרצאות מדע לנוער ולקהל

הרחב

כ"ז בחשון תשנ"א (15.11.90)

פרופ' רומן טימנצ'יק, עמית קרן ברכה, הרצה

על הנושא

The Impact and Consequences
of Russian Acemism

ד' בכסלו תשנ"א (21.11.90)

הרצאתו של פרופ' גורי מרצ'וק, נשיא

האקדמיה למדעים של ברית-המועצות, על

Mathematical Models
in Immunology

ט"ז בכסלו תשנ"א (3.12.90)

פרופ' רמי רחמימוב הרצה על

שיח עצבים – תקשורת בין תאי עצב

במסגרת סדרת הרצאות מדע לנוער ולקהל

הרחב

י"ז בכסלו תשנ"א (4.12.90)

ערב עיון בנושא דמותו ומפעלו של פרופ'

יחזקאל קויפמן ז"ל. הרצו: פרופ' מנחם הרן

על יהדות ומקרא בתפיסתו של יחזקאל

קויפמן; פרופ' משה גינזברג – רשמים

אישיים; פרופ' משה ויינמלד על משנתו של

יחזקאל קויפמן לאור התגלית במזרח

הקדום; פרופ' ישראל קולת על גולה ונכר

י"ט בכסלו תשנ"א (6.12.90)

הרצאה לזכרה של פרופ' דורותיאה

קרוק-גלעד ז"ל.

פרופ' מאיר שטרנברג הרצה על אריסטו ותורת

הסמרות המודרנית

י' בטבת תשנ"א (27.12.90)

קבלת פנים לכבוד משתתפי הסמינר

הישראלי-סובייטי הראשון על מפטידים

וחלבונים

י"ד בטבת תשנ"א (31.12.90)

פרופ' משה אבלס הרצה על עקרונות מבנה

ופעולה של המוח

במסגרת סדרת הרצאות מדע לנוער ולקהל

הרחב

א' בטבת תשנ"א (18.12.90)

האספה הכללית המתוחה של האקדמיה.

פרופ' יהושע יודטני סקר את פעילות

האקדמיה בשנת תשנ"א

פרופ' רות ארנון הרצתה על גישות

אימונוכימיות למאבק בחולי

האוינוברסיטה העברית בירושלים ערכה

בכ"א בטבת תשנ"א (7.1.91) יום עיון וקבלת

פנים לכבודו של פרופ' ש"ג אייזנשטדט לרגל

פרישתו מההוראה